

O tom, ako v Novej Dubnici vzniká prírodná zóna pre každého

Hurá, sad je vysadený, veríme, že sa v ňom čoskoro znovu stretáme.

Pod nové dreviny bolo rozvezených približne 180 fúrikov konského hnoja a drevnej štiepky.

Dobrovoľníkov inštruovali a na výsadbu dozerali sadovníci zo združenia „Ovocný strom“.

Od správneho vysadenia stromčeka záleží jeho ďalšie prosperovanie. Sadili sa staré odrody Bielych Karpát.

V novembri sa vysádzali ovocné stromy vo verejnom sade, ktorý bude slúžiť na oddych, vzdelanie a tiež príjemný čas strávený v prírode.

S myšlienkou vytvorenia priestoru, kam sa ľudia môžu vracáť k prírode, prišla Novodubničanka Dagmar Štofániková. Podľa jej slov by si ľudia mali viac uvedomovať spojitosti človeka so stromom. Preto je ovocný sad tou správnou cestou, ako to dosiahnuť. Vďaka dobrovoľníkom a podpore mesta sa realizácia ovocného sadu mohla konať aj napriek ťažšej situácii okolo koro-

navírusu. Finančnú stránku projektu zabezpečila výhra v hlasovaní za najlepší projekt v programe Komunitné granty Nadácie VÚB. Pôvodne sa stromy mali vysádzať v marci za pomoci každého, kto by mal záujem zapojiť sa ako dobrovoľník. Malo ísť o prípravu pozemku od úpravy terénu až po samotnú výsadbu stromov. Kvôli koronakríze tieto aktivity nemohli byť verejné a dobrovoľníci sa tak zúžili na okruh najbližších priateľov a známych. Zaujímavosťou je najmä výber druhov stromov. Sú nimi dlhoveké stromy na mohutných podpätkoch, ktoré sú odolnejšie voči

chorobám a škodcom. Sadili sa staré pôvodné odrody jabloní, hrušiek, sliviek a čerešní typické pre Biele Karpaty.

Počas uvoľnenejšieho obdobia v rámci pandémie dobrovoľníci obohatili pozemok o vyrábané vtáčie búdky a prirodzené domčeky pre vtáky, hmyz a plazy podporujú biodiverzitu, ktorá je pre sad aj ľudí veľmi dôležitá.

Vysádzanie stromov sa konalo pod dohľadom ovocinárov, ktorí dohliadali na vhodný výber odrôd, prípravu pôdy pod stromy aj na spôsob výsadby. Sad s dvadsiatimi piatimi ovocnými stromami

a tridsiatimi jedlými kríkmi bude každému slúžiť svojimi plodmi, ale najmä oddychovou a edukačnou funkciou. Hlavný princíp celého sadu spočíva v chuti stretávať sa so známymi v prírode a zároveň môže slúžiť aj na environmentálnu výchovu detí.

Dagmar Štofániková s priateľmi má veľa nápadov ako zlepšiť sad a zapojiť do práce čo najviac ochotných ľudí z mesta. Napríklad pri spoločnej starostlivosti o sad, na zbere ovocia v jeseni či doplnenie včelích úľov.

Jasmína Jakalová

Ako prebehlo plošné testovanie

Vedenie mesta v spolupráci s armádou počas prípravy priestorov na testovanie.

Ani Novú Dubnicu neminuli dve kolá plošného testovania na ochorenie COVID19. Prebiehalo počas víkendov.

Mesto sa, tak ako ostatné samosprávy, na prvé kolo testovania pripravovalo podľa pokynov, ktoré prichádzali na poslednú chvíľu. Akciu viedli zložky Ozbrojených síl SR, mestský úrad s nimi spolupracoval na personálnom i priestorovo-materiálnom zabezpečení a urobil všetko pre to, aby bola akcia dobre zorganizovaná. Odberové miesta vznikli v Kultúrnej besede, Spojenej škole sv. J. Bosca, Základnej umeleckej škole, Dome športu, v športovej hale aj Kultúrnom dome v Kolačine. Večer pred začiatkom testovania bolo všetko pripravené.

Samotné testovanie prebie-

halo bez väčších problémov, prvú sobotu však charakterizovalo aj niekoľkohodinové čakanie v radách. Všetci chceli mať túto povinnosť čo najskôr za sebou, možno aj pre vyslovenú obavu, či sa podarí stihnúť otestovať každého záujemcu. Nedela však vyzerala úplne inak, na odberové miesta prišlo oveľa menej ľudí a testovanie pokračovalo takmer bez čakaní.

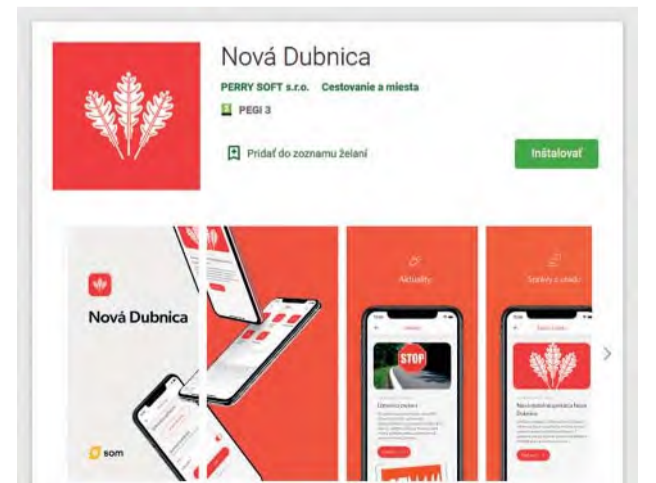
V prvom kole sa prišlo na odberné miesta otestovať 6 411 občanov. Z uvedeného počtu bolo 72 vyhodnotených antigénovými testami ako pozitívnych. Predstavovalo to 1,12% zo všetkých testovaných. Pretože bolo percento pozitívnych vyššie ako 0,7, testovanie pokračovalo aj nasledujúci víkend.

(pokračovanie na 3. strane)

Vyskúšajte mobilnú aplikáciu o meste

Oficiálnu mestskú aplikáciu Správy o meste využíva viac ako dvadsať slovenských miest a obcí na Slovensku. Výnimkou nie je ani naše mesto.

Mobilná aplikácia SOM je prvá platforma, v ktorej obyvatelia nájdu všetky dôležité informácie o meste na jednom mieste. V prehľadnej „appke“, ktorú sme spustili na dvojmesačné testovacie obdobie, aktuálne občania nájdu dôležité oznamy. Nestále pracujeme na zlepšovaní a dopĺňaní modulov. **Oficiálnu aplikáciu nášho mesta si môžete bezplatne stiahnuť na Google Play alebo App Store pod názvom Nová Dubnica.**

Prečo je dôležité mať trvalý pobyt

Už čoskoro skončí sčítanie domov a bytov a mesto Nová Dubnica sa pripravuje na sčítanie obyvateľov.

Pre ilustráciu uvádzame, že pri sčítaní obyvateľov v roku 2010 sme mali 11 526 obyvateľov prihlásených na trvalý pobyt. Ku koncu novembra 2020 poklesol počet obyvateľov na 10 948.

V tomto roku doposiaľ zomrelo 134 občanov a narodilo sa len 81 detí, čo tiež prispelo

k zníženiu počtu obyvateľov. Ale nie je to jediný ukazovateľ.

Tým je aj to, že veľa bývajúcich občanov v našom meste nie je prihlásených na trvalý pobyt. A ten je veľmi dôležitý, nakoľko od počtu obyvateľov závisí aj príjem do kasy mesta zo štátneho rozpočtu, tzv. podielová daň, ktorú mesto dostáva podľa počtu obyvateľov prihlásených na trvalý pobyt.

Ide o nemalú sumu finančných prostriedkov. Keďže každoročne počet obyvateľov kles-

sá, aj výška podielovej dane je z roka na rok nižšia.

S blížiacim sa sčítaním obyvateľov sa obracame na občanov, ktorí nemajú žiaden dôvod neprihlásiť sa na trvalý pobyt, aby tak urobili a prihlásili sa v našom meste na trvalý pobyt, pokiaľ možno do konca roka 2020.

Rozhodujúcim okamihom sčítania, na ktorý sa vzťahujú údaje zisťované počas doby sčítania, je polnoc zo štvrtka 31. decembra 2020 na piatok 1.

januára 2021.

Čím viac obyvateľov bude mať, tým vyššiu podielovú daň mesto od štátu dostane. V dnešnej krízovej dobe je dobré každé euro, ktoré môžeme použiť pre zlepšenie života v našom meste.

Každý obyvateľ je pre naše mesto dôležitý, preto spravte správny krok a prihláste sa na trvalý pobyt tam, kde žijete.

Dagmar Gregušová

Z rokovania mestského zastupiteľstva

Mestskí poslanci počas novembrového zasadnutia MsZ. (foto: P. Hrehušová)

Poslanci sa stretli na zasadnutí v Kultúrnej besede dňa 18. 11. 2020. Podľa zverejneného programu čakalo na prerokovanie šesťnásť bodov zastupiteľstva.

Úvod rokovania patrilo hlavnej kontrolórke, ktorá predniesla správu o výsledku realizovaných kontrol. Druhý a tretí bod boli informatívne správy o pohľadávkach mesta k 30.09.2020 a informatívna správa o hospodárení s rozpočtom mesta za 1. - 9. mesiac roka 2020. Poslanci nemali žiadne námietky k uvedeným správam.

V ďalšom bode poslanci rokovali o návrhu na zmenu rozpočtu. Zmena rozpočtu bola jednomyselne schválená. Na základe uvedenej zmeny rozpočtu mesto Nová Dubnica odkúpi pozemky na vybudovanie cesty v priemyselnej zóne Hliny Sever z dôvodu záujmu ďalších investorov, čím by mohli vzniknúť nové pracovné miesta. Finančné prostriedky pôjdu aj na opravu nefunkčnej kanalizácie na Trenčianskej

ulici. Ide o vybudovanie piatich nových vsakov na úseku od spoločnosti Enics po EVPU, aby nedochádzalo k zaplaveniu cesty hlavne po výdatných dažďoch. Zo zmeny rozpočtu bude profitovať aj spoločnosť TEKOS Nová Dubnica, ktorá dostane dotáciu na nákup nového vozidla na zvoz odpadov z malých smetných košov rozmiestnených na celom území mesta. Dve tretiny z ceny vozidla pôjdu z prostriedkov spoločnosti TEKOS Nová Dubnica. Dobrovoľní hasiči budú spokojní tiež, pretože sa na nich myslelo a budú môcť zakúpiť nové čerpadlo využívané hlavne pri povodniach.

V ostatných bodoch rokovania sa poslanci venovali vecným bremenám, predaju nebytových priestorov, budúcej kúpe verejného vodovodu a zmenám uznesení.

Celý zápis z rokovania mestského zastupiteľstva nájdete na internetovej stránke mesta www.novadubnica.sk.

Pavol Pažitka

Nový primátor nášho partnerského mesta Dubna

Mesto Dubna v Ruskej federácii je našim partnerským mestom.

V ostatných rokoch prebiehali pomerne pravidelné vzájomné návštevy delegácií Novej Dubnice a Dubny, ktoré okrem spoznávania regiónov boli zamerané najmä na spoluprácu oboch miest v oblasti študijných programov a stáží či výmenných pobytov študentov, ale aj spolupráce konkrétnych podnikateľských subjektov v oblasti elektrotechniky a zariadení pre imobilných ľudí.

30. október tohto roka priniesol v Dubne jednomyselne zvolenie nového primátora

tohto 60-tisícového mesta. Poslanecká rada mesta za jeho novú hlavu zvolila 43-ročného vedca Sergeja Alexandroviča Kulikova.

Primátor Novej Dubnice Peter Marušinec poprial novozvolenému primátorovi Dubny Kulikovovi veľa úspechov v práci, nové úspechy v rozvoji vedeckého mesta Dubna a prosperitu všetkým obyvateľom mesta.

Zároveň vyjadril presvedčenie, že sa posilnia partnerské vzťahy a priateľstvo medzi našimi mestami a vzájomná spolupráca sa dočká nových projektov.

Janka Orišková

Úľavy na daniach a komunálnom odpade

Často sa nám stáva, že sa prídu občania pýtať, kedy majú nárok na úľavy alebo odpustenie pri platení poplatkov za psa, daň a komunálny odpad. Tieto poplatky upravujú Všeobecne záväzné nariadenia mesta Nová Dubnica č. 12 a 13 z roku 2018, ktoré si v zjednodušenej verzii predstavíme v nasledujúcich riadkoch.

Pri dani z nehnuteľnosti majú nárok na zníženie daň za dom alebo byt občania s novým preukazom ZŤP a občania nad 70 rokov.

Pri poplatkoch za psa si o úľavu môžete požiadať, ak ste osamelý dôchodca, prípadne držiteľ preukazu ZŤP. Sadzby sa stanovujú rôzne podľa toho, či žijete v rodinnom dome v Novej Dubnici, v Kolačine alebo v byte.

Pokiaľ ide o poplatok za komunálny odpad, platca

je povinný predložiť žiadosť a doklady potvrdzujúce oprávnenosť na úľavu najneskôr do 31. januára aktuálneho roku, t.j. pre rok 2021 do 31.1.2021. Tento úkon je potrebné opakovať každý rok, pokiaľ si osoba, na ktorú žiadate úľavu, nezmení trvalý pobyt.

Oprávnený žiadateľ ste, pokiaľ máte v domácnosti na trvalý pobyt prihláseného: a) občana, ktorý žije dlhodobo v zahraničí / b) občana, ktorý dlhodobo pracuje alebo žije v SR mimo miesta svojho trvalého pobytu / c) študenta, ktorý študuje v zahraničí / d) študenta, ktorý študuje v SR a počas školského roka býva v internáte alebo privátno mimo miesta svojho trvalého pobytu.

Automatickú úľavu 25% dostanete, ak ste dosiahli vek 62 rokov do 31.12. predchádzajúceho roku. Čiže, ak do konca roka 2020 oslávite 62.

narodeniny, v roku 2021 vám bude automaticky prepočítaná sadzba za komunálny odpad. O túto úľavu nemusíte žiadať.

Aké doklady treba predložiť okrem žiadosti o úľavu za komunálny odpad?

Zase to závisí od toho, či ide o študenta, pracujúceho migranta alebo migranta, ktorý si zachováva trvalý pobyt v našom meste, môže to byť aktuálny doklad, ako napr.: pracovná zmluva, nájomná zmluva / potvrdenie o pobyte, zelená karta, akýkoľvek iný doklad potvrdzujúci dlhodobý pobyt v zahraničí / potvrdenie o návšteve školy, potvrdenie o pobyte v internáte, prípadne nájomná zmluva.

Milí spoluobčania, pokiaľ už máte doma kalendár na nasledujúci rok, poznačte si termín 31. 1. – dotedy máte čas

pozháňať si potrebné doklady od svojich príbuzných, žijúcich mimo vašej domácnosti a predložiť ich na klientskom centre, aby boli včas spracované do pripravovaných rozhodnutí.

Čo tým dosiahnete?

Minimálne to, že nebudete musieť v strese zháňať doklady a predkladať ich, keď už budete mať doručené rozhodnutie na nasledujúci rok. Nebudete sa zlostiť z toho, že musíte platiť neskoré poplatky, keď polovica vašich príbuzných s vami nežije v spoločnej domácnosti (ale majú tam trvalý pobyt). A možno aj príjemný pocit z toho, že ste znížili množstvo zbytočnej administratívy.

Dagmar Gregušová

Dom športu sa dočkal výmeny okien, v pláne je aj jeho rekonštrukcia

Dom športu bol doteraz poslednou mestskou budovou, v ktorej boli pôvodné staré drevené okná v dezolátnom stave.

Upozorňovala na to dlhodobá Komisia športu pri MsZ, ale najmä zúfalí futbalisti a stolní tenisti. Stav okien so sebou prinášal nielen úniky tepla a neefektívne vykurovanie budovy, ale aj nebezpečenstvo zranenia pri manipulácii najmä najmladším športovcom, prípadne nebezpečenstvo odcudzenia osobných vecí zo šatní na prízemí.

V novembri prebehla výmena všetkých 83 okien za

Primátor na kontrolnom dni stavby. Podľa jeho slov bude rekonštrukcia pokračovať aj v roku 2021. (foto: P. Hrehušová)

nové plastové 6-komorové hĺbkou 70 mm a izolačným okná Aluplast so stavebnou dvojsklom. Realizáciu prác

zabezpečovala firma Beka SK, s.r.o. Náklady na výmenu boli vo výške 31 800,- €.

Dobrou správou je, že podľa informácií primátora Petra Marušince v roku 2021 mesto plánuje aj zateplenie a opravu strechy, čo tiež prinesie významné úspory na energiách. Rekonštrukcia interiéru budovy, ktorá je rovnako pripravovaná na rok 2021, si bude vyžadovať najmä výmenu podlahových krytín a vymalovanie, aby športovci mohli konečne fungovať vo vhodných podmienkach.

Petra Hrehušová

OZ SORELA opäť pomohlo k obnove pôvodnej architektúry

Terasa slobodárne po jej rekonštrukcii. (foto: P. Hrehušová)

Po jednoročnej „pauze“ mesto opäť navrhlo a poslancé zbor odsúhlasil dotáciu pre Občianske združenie SORELA na obnovu Krohovej architektúry na objekte Slobodárne č. 18 v Sadoch Cyrila a Metoda.

Vlastníci bytov v tomto dome skutkom naplnili všeobecne proklamovaný výrok „ochrana kultúrneho dedičstva je povinnosťou, naliehavou úlohou voči budúcim generáciám“ a zo svojho fondu prevádzky, údržby a opráv v písomnom hlasovaní v roku

2019 odsúhlasili komplexnú obnovu oboch terás na prízemí ich bytového domu.

Správca domu – Bytový podnik, m.p.o. Nová Dubnica mal „šťastnú ruku“ pri vyhodnocovaní cenových ponúk a domovému výboru odporučil a tento odsúhlasil, že dodávateľom diela (stavebných prác) bude firma Stav-Da, s.r.o. Nová Dubnica.

Občania prechádzajúci okolo tohto bytového domu pár dňami videli len vonkajšiu časť terás vo veľmi zlom stave. Dnes, keď stavebné práce pokračujú a dokončenie celého diela je „za dverami“, výsledkom sú obnovené terasy.

Neznámy autor výroku „Ryba smrdí od hlavy“ by pri sledovaní postupu prác a kontrole ich vykonávania zo strany konateľa firmy Stav-Da, s.r.o. Nová Dubnica p. Miroslava Daubnera bol nútený vyriešiť, že ryba vonia od

hlavy, pretože s prácou, ktorú táto firma odvieďa, môžu byť všetci spokojní.

Zrekonštruovaním sa nielen obnoví príslušný charakteristický prvok Krohovej architektúry, ale aj jej cieľená funkčnosť „spoločenského komunitného spoložitia obyvateľov bytového domu.“

OZ SORELA ďakuje vlastníkom bytového somu č. 18, že zo svojho fondu prevádzky, údržby a opráv vyfinancovalo 90% nákladov na vytvorenie diela. Mestu Nová Dubnica, že prispelo čiastkou, ktorá umožnila toto dielo v potrebnom žiadúcom rozsahu zrealizovať. A firme RMC, s.r.o. Nová Dubnica za peňažný dar, vďaka ktorému sa dali do poriadku aj nevhodné „barbarské“ zásahy z minulosti.

Karol Šlesar

Koronavírus sa podpísal na každom z nás

Pandémia koronavírusu je stále diskutovanou témou číslo jeden. Oplyvňuje každodenný život a nejednému človeku napadne, nakoľko bude vírus našou súčasťou aj v budúcnosti. Blízkej i vzdialenej. V namáhavej dobe sa ocitli i organizácie, združenia, záujmové kluby a krúžky v Novej Dubnici, pre ktoré je súčasná situácia mnohokrát otázkou fungovania.

Niektorí nemôžu otvoriť svoje pobočky, iní musia organizovať svoje stretnutia online. Do akej miery ovplyvnila situácia okolo vírusu COVID-19 športovú akadémiu OSA?

„Táto otázka je veľmi ťažká a odpoveď na ňu je komplikovaná. „Tretí sektor“, kde sa radia občianske združenia, neziskové organizácie a pod., je v podstate ekonomicky odkázaný na podporu sponzorov, donorov, členských príspevkov a prípadne vlastných aktivít na zvýšenie príjmu do rozpočtu,“ hovorí Adrian Gazdík, OSA Team. „Náš koncept je nastavený tak, aby sme

si vedeli a mohli čo najväčšiu časť nášho rozpočtu pokryť vlastnými aktivitami, no stále máme tak ako ostatní jeden veľký handicap. Nemáme zamestnancov. A aj keď naši tréneri trávia prácou pre klub čas hodný zamestnania, tak sú v podstate odkázaní na príjem zo svojej práce. Ak by sme sa mali spoliehať na náhrady od štátu, tak by sme mohli rovno zavrieť. Tretí sektor je totiž úplne mimo legislatívu tohto štátu.“

Záujmové krúžky a mimoškolné aktivity sú pozastavené na neurčito. Deti sa teda v Centre voľného času nezabávajú ako obvykle. Ako sa s koronavírusom vyrovnáva CVČ?

„Veľmi ťažko. Keďže sme zariadenie, ktoré slúži na voľnočasové aktivity, kde je stále rušno. Budova plná detí, mládeže, dospelých - a zrazu je tu ticho a prázdno. Všetky tradičné celomestské akcie sú zrazu zrušené, blíž sa čas Vianoc a to už by sa u nás vyrábala keramika, rôzne výrobky na vianočné trhy, príprava Mikuláša, atď,“ vyjadrila sa Lenka

Ibolyová, riaditeľka CVČ.

V online priestore môžu fungovať rôzni pracovníci, avšak tí z oblasti športu majú aktivity veľmi obmedzené. Má konkrétne OSA aj iné, alternatívne možnosti fungovania?

„Áno a nie. Celoročnú činnosť nevieme a nechceme alternovať virtuálnym a online spôsobom. To sa dá totiž len krátkodobo, aj to veľmi neefektívne. Seriál podujatí OSA CHALLENGE však alternovať čiastočne vieme. Nie je to to pravé, orechové, ale je to cesta. Ak by to však malo byť natrvalo, tak by som to vnímal ako záhubu mládežníckeho športu. Tak nám neostáva len veriť, že ďalší rok sa to vráti do pôvodných kolají,“ vraví Adrian Gazdík.

Jedna z najzložitejších vecí v rámci pandémie je motivácia pokračovať. Vo všetkom. Dokáže ju aj napriek súčasnej situácii nájsť Slovenský zväz zdravotne postihnutých v Novej Dubnici?

„Určite áno. A čím skôr, tým lepšie. Práve to, že sme nute-

ní byť teraz doma ma utvrdilo v tom, že človek nesmie byť sám so svojimi starosťami,“ povedala Júlia Králiková za SZZP.

Slovo motivácia je pre športovcov v ich bežnom slovníku. Má ju teda aj OSA?

„Sme športovci a teda sa nevieme vzdávať. Našou motiváciou sú stále deti a ich „pôvodné genetické nastavenie“, čiže ich prirodzená vlastnosť a schopnosť chcieť sa hýbať. Kým to je v nich zakódované, my máme motiváciu s nimi pracovať. Lebo pozorovať deti v pohybe, ktorý vyvoláva u nich radosť, a všetky ostatné emócie sú pre nás jedni z najkrajších okamihov, pre ktoré sa oplatí byť TU!“ vraví Adrián Gazdík.

Každá rada je cenná, v dnešnej dobe o to viac. Čo by poradilo ostatným organizáciám a ľuďom Centrum voľného času v rámci pandémie?

„Sme v situácii, kedy to nie je pre nikoho jednoduché, ale je dôležité, aby sme mysleli pozitívne a aj v tomto čase pandémie si našli v rámci svojich možností kúsok niečoho, z čoho máme radosť a vzájomne sa dokázali pochopiť, podporiť a motivovať,“ poddelila sa o svoje myšlienky Lenka Ibolyová.

Ako by znela rada od Slovenského zväzu zdravotne postihnutých?

„Aby sa ľudia nevzdávali, a keď sa bude dať, tak čím skôr treba začať naplno fungovať a dostať svojich členov do kolektívu,“ hovorí Júlia Králiková.

Jasmina Jakalová

Ako prebehlo plošné testovanie

(pokračovanie z 1. strany)

Počas neho testovaní obyvatelia prichádzali priebežne a testovanie prebiehalo plynulo po oba dni bez dlhých čakacích dôb. Prišlo sa otestovať 6 485 ľudí, čo je viac ako v prvom kole. Počet pozitívnych klesol na 29, čo je 0,44%. Náklady mesta spojené s testovaním vyčíslil primátor Peter Marušinec na približne 15 tisíc € a očakáva, že tieto prostriedky mestám prepláti štát.

Ďakujeme všetkým, ktorí pomohli svojou prácou a nasadením k tomu, aby testovanie v našom meste prebiehalo pokojne a bez komplikácií. Zvládli sme ho, vďaka vám úspešne. Veríme, že prispelo k tomu, aby sa ochorenie covid19 v našom meste menej šírilo.

Zdá sa, že v decembri opäť stojíme pred ďalším(i) kolom(ami) testovania. Do nastávajúcích dní však budeme ohľaduplní, nech už sa na

prijaté opatrenia pozeráme z akéhokoľvek uhla, opatrnosť, nosenie rúšok, dezinfekcia rúk a odstup, sú bariérou proti korone, ale i chrípkovým vírusom, ktoré v týchto mesiacoch majú svoju sezónu.

A prajme sebe aj ostatným, nech neochorieme na chorobu ostatných dní, ktorou je negatívne a nazlostené naladenie voči ľuďom okolo seba. Svoje názory komunikujme slušne s ohľadom na druhého, nedajme si svoj pokoj a nadhľad, pomáhajme druhým v týchto, bez debaty náročných, časoch.

Zač sa advent – prípravný čas pred vianočnými sviatkami. Prežime ho výnimočne, nepotrebujeme na to ani adventný kalendár – pomôžeme každý deň aspoň jednému človeku, niekoľkým darujeme objatie, dobré slovo, alebo sa spolu schuti zasmejme...

Petra Hrehušová

Tipy, ako prikrmovať vtáctvo počas zimných mesiacov

Príchodom jesene a zimy sa pri ľudských obydlíach objavujú vtáky, ktoré skúšajú v blízkosti ľudí nájsť potravu a bezpečný úkryt pred nepriazňou počasia a predátormi.

Vtáctvu môžeme pomôcť prežiť náročné obdobie, kedy sa v prírode nachádza málo dostupnej potravy. Prikrmovaním pomôžeme najmä počas dní s mrazmi, poľadovicou či vysokou snehovou pokrývkou. Odmenou za pomoc nám bude pestrý život a vtáčí ruch na krmidle.

Ako prikrmovať?

Najobľúbenejšie je vykľa-

danie krmidiel na balkóny, terasy, v záhradách a dvoroch. V bytovkách a panelákových domoch je však umiestňovanie krmidiel na okná a balkóny zakázané, nakoľko môže znečisťovať balkóny alebo parapety pod sebou. Najčastejšie sa na výrobu krmidla používa drevo. Mnohí siahajú aj po iných materiáloch. Dostupné sú aj rôzne krmidlá v obchodoch, ale určite mnohí uprednostia výrobu vlastného krmidla. Na tvare krmidla nezáleží, skôr treba dbať na to, aby bolo dostatočne veľké, dostupné aj pre väčšie druhy (ďatle, drozdy) a v meste aj na jeho estetickú stránku. Strieška krmidla by mala zakryť priestor s krmivom, aby nemoklo a nezaneslo sa snehom. Podstavu krmidla vybavíme nízkym zábradlím, aby ho neodfúkol vietor, a aby nepadlo na zem pri prilietaní a odlietaní vtákov.

Umiestnenie krmidla

Najvhodnejšie je umiestniť krmidlo na miesto s dostatočne veľkým voľným priestorom naokolo, aby vtáky

mohli včas uniknúť pred prírodným nebezpečením (mačka alebo iný predátor).

Čím krmiť?

Najdôležitejší je výber vhodného krmiva, ktoré budeme vtákom podávať. Vhodným krmivom môžeme pomôcť, nevhodným krmivom, naopak, mnohokrát aj vážne ublížiť. Najvhodnejšie sú prírodné zrná, orešky a plody, prípadne loj a tuk. V žiadnom prípade nie je vhodné prikrmovať solenými, praženými a údenými potravinami, ani cestovinami či chlebom (veľmi častý problém pri kŕmení najmä labutí či kačíc). Tie môžu spôsobiť zažívacie problémy, pri ktorých mnohokrát vtáky uhynú.

Čo obľubujú vtáky?

Drozdy, chochláče obľubujú jablká, rôzne plody. Sýkorky, brhlíky, kôrovníky sľečnicu, loj, tuk, varené nesolené nekorenené mäso, orešky, ovsené vločky. Vrabce, strnádky žlté pšenicu, drvenú kukuricu, jačmeň, sľečnicu. Stehlíky sľečnicu, proso, mak, rep-

ku olejnú. Hrdličky záhradné pšenicu, drvenú kukuricu, jačmeň. Kačice, labute, čajky, lysky obľubujú kukuricu, pšenicu a jačmeň.

Niekoľko tipov na vytvorenie krmidla

Tukové krmidlo - roztopíme bravčový tuk, do ktorého primiešame rôzne zrná, orešky a sľečnicu. Zmes nalejeme do kvetináča, cez ktorého spodný otvor previazeme špagát, ktorý posluží na zavesenie tukového krmidla. Keď tuk stuhne, vyložíme kvetináč otvorom dole na strom, či iné vhodné miesto. Namiesto črepníka môžeme použiť aj kokosový orech rozrezaný na polovicu. Takýmto spôsobom môžeme vyrobiť aj krmidlo zo šišky borovice alebo smreka, ktorú namáčame do tukovej zmesi a necháme postupne tuhnúť prilepenú zmes na šišku. Tú potom vyvesíme na vhodné miesto.

Strieškové krmidlo umiestnené na zemi. Používa sa na prikrmovanie jarabíc, ba-

žantov, ale s obľubou ho navštevujú aj vrabce, sýkorky či strnádky obyčajné. Vyrobí sa strieška veľkosti 1-1,5 m a podporné nohy, ktoré budú držať striešku. Zadná časť striešky sadne nižšie k zemi. Pod strieškou umiestnime vhodné krmivo. Tento spôsob je vhodný voľne v prírode, v meste by sa v ňom mohli „spolustolovať“ hlodavce. Opäť treba brať do úvahy mestské prostredie, voliť radšej estetickjšie verzie krmidiel a najmä ich, keď doslúžia zo stanovisk odstrániť.

PET fľaša - približne v spodnej tretine fľaše vyrežeme otvor. Do fľaše nasypeme krmivo a zavesíme ju na strom alebo iné vhodné miesto.

Vtáky prikrmujeme len v zime a počas nepriaznivého obdobia, kedy je v prírode nedostatok potravy. Dbať treba na vhodnosť krmiva. V žiadnom prípade nekŕmime vtáky počas vegetačného obdobia, kedy je v prírode dostatok potravy. Dbáme na bezpečnosť vtákov aj ľudí. Krmidlá treba

umiestniť na bezpečné miesto s dostatočným priestorom na odlet vtákov v prípade nebezpečenstva, odporúča sa krmidlá pravidelne čistiť a udržiavať v dobrom stave. Krmidlá neumiestňujeme ani blízko frekventovaných ciest a presklenných plôch, do ktorých by mohli vtáky pri preletoch narážať. Treba brať na zreteľ aj legislatívu a fakt, že všetky druhy vtákov podliehajú zákonnej ochrane, a preto nie je možné ich chytať a manipulovať s nimi. Najvhodnejším spôsobom, ako vtáky dlhodobo podporiť v záhrade, je vysádzanie kríkov a stromov, ktoré rodia bobule, semená a rôzne plody, vhodné pre zimné kŕmenie.

Na verejnej mestskej zeleni musí byť takýto zámer samozrejme konzultovaný s oddelením ŽP MsÚ.

Michal Richter
a www.vtaky.sk

i ZBERNÝ DVOR

Oznamujeme obyvateľom, že otváracie hodiny zberného dvora v Novej Dubnici boli upravené nasledovne:

Pondelok: zatvorené

Utorok: 7.00 – 16.00 hod.

Streda: 7.00 – 16.00 hod.

Štvrtok: 7.00 – 16.00 hod.

Piatok: 7.00 – 16.00 hod.

Sobota: 9.00 – 13.00 hod.

Ďakujeme za pochopenie a dodržiavanie otváracích hodín. Na zberný dvor vstupujte s dokladom totožnosti a riadte sa pokynmi správcov zberného dvora. Zberný dvor slúži na zber triedených zložiek odpadu, nie zmesového komunálneho odpadu!

Online výučba pokračuje

Od 25. 10. 2020 začalo on-line vyučovanie aj pre žiakov 2. stupňa SZŠ sv. J. Bosca. V prírodovednom vzdelávaní nás ale ani táto forma neodradila od realizácie praktických aktivít, ktoré sú v škole bežné.

S chuťou sme sa vrhli do objavovania nových možností, ktoré sú nám ponúkané. Siedmici na biológii skúmali stavbu vtáčieho vajca. Po úvodných pokynoch sa žiaci rozdelili do menších skupín. V oddelených virtuálnych miestnostiach diskutovali,

zdieľali svoje pozorovania prostredníctvom kamery a učiteľ mal možnosť „prechádzať“ jednotlivými skupinami.

Na záver nechýbalo ani spoločné vyhodnotenie a vypracovanie záznamu z pozorovania. Šiestaci už stihli v prvých dňoch prezentovať svoje projekty na tému - Blízki spoločníci človeka, kde sme sa dozvedeli veľa zaujímavého o domácich zvieratkách a okrem iného sme mohli pozorovať on-line aj Jakubove morča.

Monika Chlebanová

Ocenenia z výtvarnej súťaže potešili

V Lučenci sa konal VIII. ročník Medzinárodnej výtvarnej súťaže RÍŠA FANTÁZIE. Súťaž bola tento rok zameraná na figurálnu kompozíciu bájných vodných bytostí, ako rusalky, vodné víly, morské panny a pod.

Žiaci sa inšpirovali z rozprávok, z klasickej literatúry J. Verna, ale aj z moderných filmových príbehov. Najvítanejšie boli vlastné výtvary autorov. Fantázii sa medze nekladli, veď ríša fantázie je nekonečná. Zúčastnených bolo

9 krajín – Rusko, Ukrajina, Južná Kórea, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Poľsko, Česká republika a Slovensko. Počet výtvarných prác bolo 728.

Aj napriek vysokej konkurencii sa podarilo našej žiačke Joanke Borbélyovej získať 3. miesto vo IV. kategórii. V II. a III. kategórii získali čestné uznania žiačky Karolína Bajžíková a Juha Lim.

Dievčatám gratulujeme a ďakujeme za reprezentáciu školy, mesta a krajiny.

Miroslava Múdra

Spomienky a smútočné poďakovania

Milada Petříková

Dňa 20. novembra uplynulo 15 rokov, čo nás opustila milovaná mamička a babička Milada Petříková. Spomína syn Anton s rodinou. Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku.

Miroslav Donoval

Dňa 3. decembra uplynú 6 rokov, čo si nás opustil. Milovaný manžel, otec, dedko a pradedko Miroslav Donoval. Osud ti nedoprial s nami dlhšie byť, v našich srdciach budeš navždy žiť. S láskou spomína manželka Magdaléna, štyri deti, osem vnúčat, jedno pravnúča a švagriná Marta. Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

Dušan Babuka

S hlbokým zármutkom oznamujeme, že 25. októbra zomrel manžel, otec a starý otec Dušan Babuka. Ďakujeme všetkým, ktorí ho prišli previesť na poslednej ceste a prejavmi sústrastí a kvetinovými darmi pomohli zmierniť náš hlboký žiaľ. Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku. Smútiaca rodina.

Barbora Dudášová rod. Kebísková

Ďakujeme všetkým, ktorí sa dňa 12. novembra prišli rozlúčiť s našou dcérou Barborkou Dudášovou rod. Kebískovou. Smútiaca rodina.

Mária a Anton Lipovskí

Ako ticho žili, tak ticho odišli, skromní vo svojom živote, veľkí vo svojej láske a добрote. Dňa 31. októbra uplynul rok, odkedy nás navždy opustila mama, babka, prababka Mária Lipovská a 17. augusta uplynulo 27 rokov, odkedy nás navždy opustil otec, dedko a pradedko Anton Lipovský. Kto ste ich poznali, venujte im spolu s nami tichú spomienku. S láskou spomínajú dcéry s rodinami.

František Matula starší a František Matula mladší

Odišli ste ticho, nie ste už medzi nami. Aj náš život uteká a na vás žijeme len spomienkami. Je to už 2 roky, čo nás opustili naši najdrahší: 13.11.2018 odišiel na večnosť František Matula starší a 25.11.2018 za ním odišiel na večnosť František Matula mladší. Prosíme, kto ste ich poznali, venujte im tichú spomienku. S láskou spomína celá rodina.

Dňa 2. 11. 2020 nás navždy opustila Ruženka Hromádková. Mnohí z vás ju určite poznali ako dlhoročnú prispievateľku do Novodubnických zvestí. Práve v predchádzajúcich troch číslach sa s nami podielila so svojimi spomienkami na detstvo a mladosť v Novej Dubnici v článku „Kým spomienky nevyblednú“. Nasledujúce riadky by som chcela venovať jej aktivite a bohatému životu.

Posledné zbohom Ruženke Hromádkovej

Narodila sa 6. 2. 1952. Takmer celý život prežila v Novej Dubnici. Po ukončení strednej ekonomickej školy pracovala ako asistentka generálneho riaditeľa odevných závodov v Trenčíne. Ale ťahalo ju to k hudbe a učiteľstvu, a tak sa dala na štúdium hudobnej výchovy a slovenského jazyka na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici. V roku 1980 nastúpila do Základnej umeleckej školy v Ilave ako učiteľka hry na akordeón a hudobnej náuky. Prácu s deťmi milovala. Bavilo ju stále niečo vymýšľať, hľadať nové cesty ako žiakov zaujať. Svoju kreativitu a invenciu využívala aj vo funkcii riaditeľky školy od r. 1988, celých 26 rokov. Vedela sceliť kolektív, povzbudiť, postaviť sa za neho, vedela zapáliť

oheň pre dobrú vec. Pod jej vedením sa škola svojimi aktivitami a výbornými výsledkami dostala do povedomia širokého okolia. Dlhé roky bola aktívnou členkou kultúrnej komisie pri mestskom zastupiteľstve v Ilave. Za kvalitnú prácu a šírenie kultúry bola ocenená viacerými vyznamenaniami, medzi nimi i vynikajúci pedagóg Trenčianskeho kraja.

Aktivita, činnosť, tvorivosť a optimizmus boli podstatou jej bytia. Viac ako 20 rokov úspešne viedla v Novej Dubnici miestny odbor Matice slovenskej. Okrem toho bola 12 rokov predsedníčkou Krajskej rady MS Trenčianskeho kraja, neskôr jej tajomníčkou, a bola tiež predsedníčkou Oblastnej rady MS. Aktívna bola aj v Únii žien. Často sme ju

mohli vidieť v úlohe recitátorky, organizátorky a moderátorky rôznych kultúrno-spoľenských podujatí. Vyhľadávala a zaznamenala životopisy mnohých významných osobností mesta Nová Dubnica. Veľkou mierou sa pricinila o umiestnenie pamätníka našej štátnosti na Mierovom námestí.

Milovala svoju rodinu, prácu, svoju krajinu a jej históriu, svoje mesto, milovala život a ľudí. Bola ochotná každému pomôcť, ochotná postaviť sa za svoju pravdu a spravodlivosť, ochotná počúvať druhých. Dotklo srdce, stíchol jej smiech. Vďaka za všetko! Česť tvojej pamiatke!

Jarmila Pišková

Začiatky knižnice a prvá knižnička

Pani Trusinová ako 20-ročná v prvej knižnici pri stolíku s novinami a časopismi.

Pani Júlia Trusinová bola prvá knižnička v našom meste. Prišla do Novej Dubnice z Handlovej. Už tam často vypomáhala v knižnici, milovala knihy, veľa čítala. A keďže po vojne nevychádzalo tak veľa kníh ako neskôr, mnohé knihy čítala aj v ruštine.

V Novej Dubnici ju ako prvú knižničku prijal v roku 1960 predseda národného výboru Ondrej Hlivičan. Prevzala knižnicu po dobrovolnom knižníčkovi Eugenovi Kováčovi, ktorý vymieňal knihy približne 1 – 2-krát týždenne. Táto pôvodná knižnica sa nachádzala v tzv. A-type, teda na Mierovom námestí nad terasou Sorianou na 1. poschodí. Pani Trusinová vyberala a nakupovala knihy v dostupných knihkupectvách, balila ich do igelitovej fólie, evidovala a zakladala. Výpožičky sa vtedy zapisovali do papierového čitateľského preukazu. Dopĺňanie knižničného fondu financovalo už vtedy novozriadené mesto. Na prízemí časom vzniklo Mestské kultúrne stredisko, kde po deviatich rokoch odišla pracovať.

Pani Trusinová spomína, že ľudia vtedy viac čítali, do knižnice chodilo veľa detí. Organizovala pre nich rozprávkové večery a čítala im rozprávky. Rada spomína aj na besedy so spisovateľmi. Jedna z nich, ktorá sa konala už v presťahovanej knižnici, v dnešných priestoroch salónu Pantheon, bola s Jožom Nižnánskym, autorom Čachtickej pani, Dobrodružstiev Mórica Beňovského a mnohých ďalších populárnych historických románov. Zúčastnilo sa jej veľa ľudí, ktorí s autorom so záujmom diskutovali.

Za spomienky a fotografiu ďakujeme Júlii Trusinovej.

Petra Hrehušová

NOVODUBNICKÉ ZVESTI

Vydáva mesto Nová Dubnica. IČO: 00317586. Sídlo: Mestský úrad, Trenčianska 45/41, 018 51 Nová Dubnica. Kontakt: 042/4433 526, msu@novadubnica.sk, www.novadubnica.sk.

Predseda redakčnej rady: Bc. Pavol Pažítko. **Šéfredaktor:** Ing. Petra Hrehušová. **Členovia redakčnej rady:** Marta Babuková, Júlia Králiková, JUDr. Miroslav Holba, Štefan Dvorský.

Grafická úprava: Mgr. Milan Ondrišák. **Tlač:** Petit Press - Bratislava. Administrácia a inzercia na MsÚ.

Registrácia: EV 686/08. ISSN 1338-788X. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky skrátiť, redakčne upraviť alebo neuverejniť. Názory čitateľov nemusia vyjadrovať stanovisko redakcie.